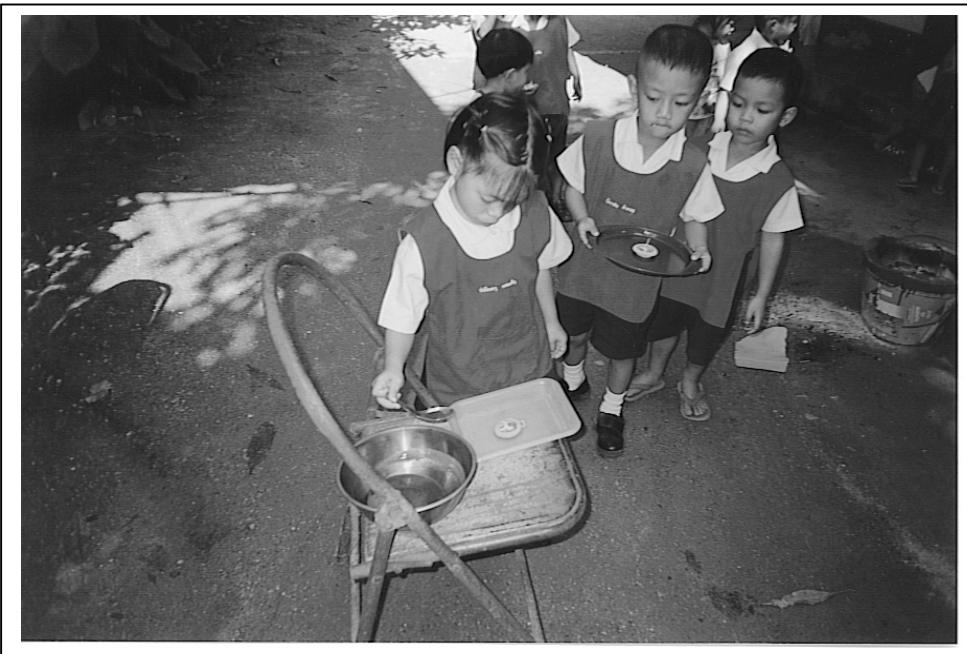

รูปที่ 3.44 รูปประกอบการทำกิจกรรม
“การจัดกิจกรรมสร้างสรรค์ที่หลากหลายสำหรับเด็กอนุบาล 1”

รูปภาพที่ 3.45 รูปประกอบการทำกิจกรรม
“การจัดกิจกรรมสร้างสรรค์ที่หลากหลายสำหรับเด็กอนุบาล 1”

รูปภาพที่ 3.46 รูปประกอบการทำกิจกรรม
“การจัดกิจกรรมสร้างสรรค์ที่หลากหลายสำหรับเด็กอนุบาล 1”

รูปภาพที่ 3.47 รูปประกอบการทำกิจกรรม
“กิจกรรมเสริมประสบการณ์ที่ให้เด็กเรียนรู้จากประสบการณ์จริง (อนุบาล 1)”

**รูปภาพที่ 3.48 รูปประกอบการทำกิจกรรม
“เด็กเตรียมอนุบาลเรียนรู้ทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียน”**

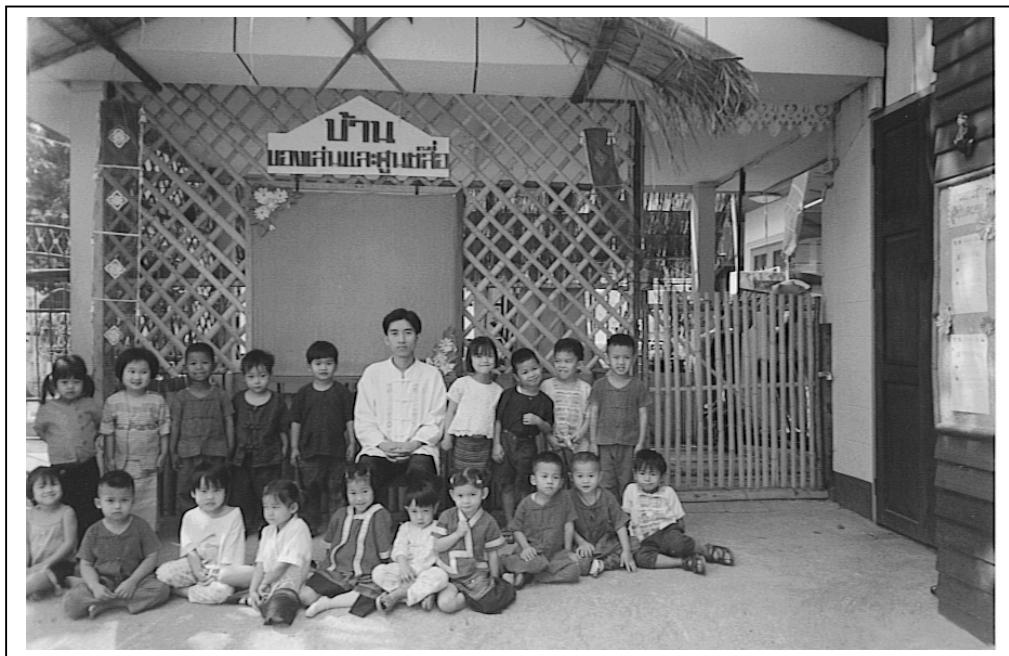
**รูปภาพที่ 3.49 รูปประกอบการทำกิจกรรม
“เด็กเตรียมอนุบาลได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง”**

**รูปภาพที่ 3.50 รูปประกอบการทำกิจกรรม
“เด็กเตรียมอนุบาลได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง”**

**รูปภาพที่ 3.51 รูปประกอบการทำกิจกรรม
“ครูประจำชั้นกับเด็กเตรียมอนุบาลในศูนย์ ”**

**รูปภาพที่ 3.52 รูปประกอบการทำกิจกรรม
“ครูประจำชั้นกับเด็กอนุบาล 1 ในศูนย์”**

6.3.4 กิจกรรมการนิเทศการใช้หลักสูตร

จุดเน้นของกิจกรรมนี้จะมุ่งไปที่ความร่วมมือระหว่างคณะผู้วิจัย ครูประจำชั้น และผู้ปกครอง ในการประเมินผลการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาเด็ก โดยใช้หลักสูตรฉบับปรับปรุง ครั้งที่ 2 ซึ่งกิจกรรมมีรายละเอียดดังนี้

1) วัตถุประสงค์

- (1) เพื่อสร้างความเข้าใจร่วมกันด้านการนิเทศและประเมินผลการใช้หลักสูตร ได้แก่ คณะกรรมการศูนย์และผู้ปกครองของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กทั่วบุญเรือง
- (2) เพื่อร่วมกันจัดทำแบบประเมินผลการใช้หลักสูตรของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กทั่วบุญเรือง
- (3) เพื่อร่วมกันประเมินผลการใช้หลักสูตร โดยผ่านการจัดกิจกรรมของครูประจำศูนย์

2) ระยะเวลาดำเนินกิจกรรม

มกราคม – กุมภาพันธ์ 2547

3) สถานที่

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กทั่วบุญเรือง

4) ผู้เข้าร่วมกิจกรรม

- (1) ตัวแทนคณะกรรมการศูนย์ 1 คน
- (2) ตัวแทนผู้ปกครองเด็ก 4 คน
- (3) คณะผู้วิจัย 3 คน
- (4) ครูประจำศูนย์ 2 คน

5) วิธีการดำเนินกิจกรรม

- (1) คณะผู้วิจัย ได้เชิญวิทยากรมาร่วมประชุมซึ่งแลกเปลี่ยนความเข้าใจ

เกี่ยวกับการนิเทศ ติดตามและประเมินผลร่วมกับตัวแทนคณะกรรมการศูนย์และตัวแทนผู้ปกครอง

(2) คณะผู้วิจัยนำเสนอแบบประเมินติดตามการนิเทศกับตัวแทนผู้ปกครองและตัวแทนกรรมการศูนย์ และร่วมกันพิจารณาแบบนิเทศ ประเมินผล เพื่อปรับให้เหมาะสมกับสภาพจริงของศูนย์และศักยภาพของผู้ประเมินด้วย

(3) คณะผู้วิจัย ตัวแทนคณะกรรมการศูนย์และตัวแทนผู้ปกครองร่วมกันนิเทศและประเมินผลการใช้หลักสูตรฉบับปรับปรุง ครั้งที่ 2 โดยผ่านการจัดกิจกรรมของครูประจำศูนย์และสอบถามปัญหาต่าง ๆ จากครูผู้ใช้หลักสูตร สัปดาห์ละ 1 ครั้ง

(4) นำผลและข้อมูลที่ได้จากการนิเทศติดตามประเมินผลมาร่วมสรุปเป็นรายเดือน และนำไปวิเคราะห์ สังเคราะห์ในการสำรวจการประเมินผลการใช้หลักสูตรในเดือน มีนาคม 2547

6) ผลการดำเนินกิจกรรม

(1) คณะกรรมการศูนย์และตัวแทนผู้ปกครอง มีความเข้าใจและมองเห็นความสำคัญของการนิเทศติดตามผลการใช้หลักสูตรในระดับหนึ่ง

(2) ได้ร่วมประเมินนิเทศติดตามผลการใช้หลักสูตรศูนย์พัฒนาเด็กทั่วบุญเรือง

(3) คณะผู้วิจัย ตัวแทนคณะกรรมการศูนย์และตัวแทนผู้ปกครอง ได้ร่วมปฏิบัติการนิเทศและประเมินผลการใช้หลักสูตร

(4) ได้ข้อมูลการประเมินผลการใช้หลักสูตรเป็นรายสัปดาห์ / รายเดือน

6.3.5 กิจกรรมปรับปรุงและพัฒนาสื่อพื้นบ้านประกอบกิจกรรม

เนื่องด้วยการจัดกิจกรรมในบางหน่วยที่ระบุในแผนและการจัดสภาพแวดล้อม เพื่อพัฒนาเด็กในศูนย์ มุ่งเน้นให้ใช้สื่อพื้นบ้านที่เน้นผลจากการศึกษาชุมชนในการวิจัยระยะที่ 1 ซึ่งในการวิจัยระยะที่ 2 ได้มีการจัดทำสื่อประเภทสื่อพื้นบ้านชิ้น 1 ครั้ง และได้ใช้ประกอบการจัดกิจกรรมในการทดลองใช้หลักสูตรฉบับที่ร่างและฉบับปรับปรุงครั้งที่ 1 ไปแล้ว พบว่าสื่อพื้นบ้านที่ได้จัดทำขึ้นในครั้งนั้น ชำรุดเสียหายไม่พอ ดังนั้นในการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาเด็กโดยใช้หลักสูตร

ฉบับปรับปรุงครั้งที่ 2 มีความจำเป็นจะต้องปรับปรุงและพัฒนาขึ้นมาใหม่จำนวนหนึ่ง ซึ่งคณะกรรมการฯ วิจัยได้ดำเนินกิจกรรมดังกล่าวดังนี้

1) วัตถุประสงค์

(1) เพื่อปรับปรุงและพัฒนาสื่อพื้นเมือง ประกอบการจัดกิจกรรมการพัฒนาเด็กของศูนย์พัฒนาเด็กท้าวบุญเรือง

2) ระยะเวลาดำเนินกิจกรรม

มกราคม – กุมภาพันธ์ 2547

3) สถานที่

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กท้าวบุญเรือง

4) ผู้เข้าร่วมกิจกรรม

(1) ครูประจำศูนย์ 2 คน

(2) กรรมการศูนย์

(3) ชาวบ้านท้าวบุญเรือง 2 คน

5) วิธีการดำเนินกิจกรรม

(1) ครูประจำศูนย์ตรวจสอบจำนวนคุณภาพของสื่อพื้นบ้านประจำศูนย์เด็กเล็ก ในชั้นเด็กเล็ก อนุบาล 1

(2) ครูประจำศูนย์ คณะกรรมการศูนย์ร่วมกันแก้ปัญหา โดยให้ชาวบ้านท้าวบุญเรือง (กลุ่มผู้สูงอายุ) จัดทำและซ่อมแซมสื่อพื้นบ้านเพิ่มเติมให้ โดยมอบเงินค่าจัดซื้อวัสดุให้

(3) ครูประจำศูนย์นำสื่อพื้นบ้านที่ได้รับการซ่อมแซมและทำขึ้นใหม่ มาใช้ประกอบกิจกรรมและจัดไว้ตามมุนในชั้นเรียน

6) ผลการดำเนินกิจกรรม

(1) เด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กท้าวบุญเรือง มีสื่อพื้นบ้านเล่นและประกอบกิจกรรมการเรียนรู้อย่างพอเพียงและเหมาะสมตามวัย ซึ่งสื่อที่ได้รับการซ่อมแซมและจัดทำขึ้นใหม่มีทั้งหมด 6 ประเภท จำนวน 62 ชิ้น ได้แก่ กำหนด 10 ชิ้น กิจกรรมแก้ป 10 ชิ้น ตีล้อ 10 ชิ้น ลูกข่าง สะบ้า 20 ชิ้น รถกระป่อง 10 ชิ้น และบันไดลิง 2 ชิ้น

6.3.6 กิจกรรม “การจัดทำหนังสือนิทานพื้นบ้านและวิดีทัศน์พิชีกรรม” ชุมชนท้าวบุญเรือง

จากการดำเนินงานการวิจัยในระยะที่ 1 คณะกรรมการฯ ได้ขอ暮ลการอบรมเลี้ยงคุเด็กเกี่ยวกับภูมิปัญญาท้องถิ่น การอบรมเลี้ยงคุเด็กในชุมชนท้าวบุญเรืองหลายด้าน เช่น เพลงกล่อมเด็ก นิทานพื้นบ้าน พิชีกรรมต่าง ๆ ประจำหมู่บ้าน ซึ่งได้นำมาจัดทำเป็นสื่อประเภทนิทานและเพลง

ใช้ประกอบกิจกรรมสำหรับเด็กในสูนย์ ตลอดการวิจัยในระยะที่ 2 จากการติดตามผลพบว่าหนังสือนิทานที่ทำในการวิจัยระยะที่ 2 มีความไม่เหมาะสมอย่างมาก เช่น รูปภาพ เนื้อหา การใช้สีและขนาดรูปเล่ม ดังนั้นครูประจำศูนย์และคณะผู้วิจัยเห็นว่าสมควรจะต้องมีการปรับปรุงให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น ประกอบทั้งหนังสือในชุดแรกที่จัดทำขึ้น ได้ชำรุดไปมากแล้ว จึงน่าจะดำเนินการจัดทำใหม่พร้อม ๆ กัน เทปเพลงกล่องเด็กและวิดีทัศน์ VCD ที่สรุปกิจกรรมการวิจัย พิธีกรรมต่าง ๆ ที่จะส่งมอบให้กับองค์กรบริหารส่วนตำบล ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและสก. ในช่วงของการสื่อสารการวิจัย ด้วยเหตุผลดังกล่าวคณะผู้วิจัยจึงได้ดำเนินการกิจกรรมนี้ต่อเนื่อง ระหว่างเดือนมกราคม – พฤษภาคม 2547

1) วัตถุประสงค์

- (1) เพื่อจัดทำเป็นหนังสือนิทานพื้นบ้านสำหรับเด็กของชุมชนท้าวบุญเรือง 7 เรื่อง
- (2) เพื่อจัดทำเทปเพลงกล่องเด็กของชุมชนท้าวบุญเรือง
- (3) เพื่อจัดทำวิดีทัศน์สรุปกิจกรรมตลอดการวิจัยและพิธีกรรมในชุมชนท้าวบุญเรือง

2) ระยะเวลาดำเนินกิจกรรม

มกราคม – พฤษภาคม 2547

3) สถานที่

-

4) ผู้เข้าร่วมกิจกรรม

- (1) คณะผู้วิจัย
- (2) ครูประจำศูนย์พัฒนาเด็ก
- (3) นักศึกษาโปรแกรมวิชาการศึกษาปฐมวัย
- (4) นักศึกษาโปรแกรมวิชาศิลปศึกษา

5) วิธีการดำเนินกิจกรรม

- (1) คณะผู้วิจัยร่วมกับครูประจำศูนย์และคณะกรรมการฝ่ายการศึกษาของอบต.บ้านแวงวน ประชุมพิจารณาเกี่ยวกับปัญหาที่เกิดขึ้นจากการใช้หนังสือนิทานพื้นบ้านที่เคยจัดทำขึ้นแล้วนำไปใช้

- (2) ได้นำปัญหาและข้อบกพร่องต่าง ๆ มาปรับปรุง โดยคณะผู้วิจัยได้ดำเนินการติดต่อนักศึกษาโปรแกรมวิชาการศึกษาปฐมวัยและนักศึกษาโปรแกรมวิชาศิลปศึกษาเข้าร่วมจัดทำหนังสือนิทานและเทปเพลงกล่องเด็ก และติดต่อผู้จัดทำ VCD ชุดพิธีกรรมและสรุปกิจกรรมตลอดการวิจัยทั้ง 3 ระยะ

(3) เซิญคณะกรรมการและครูประจำศูนย์ร่วมตรวจสอบคุณภาพของสื่อ
ทั้ง 3 ชนิดที่จัดทำขึ้น

6. ผลการดำเนินกิจกรรม

1. ได้ในท่านพื้นบ้านสำหรับจัดกิจกรรมเด็กปฐมวัย 7 เรื่อง จำนวน 3 ชุด
2. ได้แบบลงกล่องเด็กสำหรับจัดกิจกรรม จำนวน 3 ชุด
3. ได้ VCD ชุดพิธีกรรมของชุมชนบ้านท้าวบุญเรือง จำนวน 3 ชุด
4. ได้ VCD สรุปกิจกรรมการดำเนินการวิจัย จำนวน 3 ชุด

6.3.7 กิจกรรมพัฒนาบุคลากร : การอบรมเชิงปฏิบัติการ “การใช้สื่อสร้างสรรค์” และการพัฒนาแบบฝึกทักษะการคิดสำหรับเด็กปฐมวัย

ในส่วนของงานบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กท้าวบุญเรือง มีงานหลักที่จะต้อง¹
กระทำอย่างต่อเนื่อง คืองานพัฒนาบุคลากรและงานวิชาการ ดังนี้กิจกรรมเหล่านี้ จึงได้ดำเนินการ
อย่างต่อเนื่อง ในกระบวนการวิจัยครั้นนี้

1) วัตถุประสงค์

- (1) เพื่อพัฒนาศักยภาพด้านการใช้สื่อสร้างสรรค์ให้แก่ครูประจำศูนย์
- (2) เพื่อพัฒนาความรู้ ความเข้าใจในการพัฒนาและใช้แบบฝึกทักษะการ
คิดสำหรับเด็กปฐมวัยให้แก่ครูประจำศูนย์

2) ระยะเวลาดำเนินกิจกรรม

มกราคม 2547

3) สถานที่

โรงเรียนสาธิตสถาบันราชภัฏเชียงใหม่

4) ผู้เข้าร่วมกิจกรรม

- (1) คณะผู้วิจัย
- (2) วิทยากร
- (3) ตัวแทนกรรมการศูนย์
- (4) ครูประจำศูนย์

5) วิธีการดำเนินกิจกรรม

- (1) คณะผู้วิจัยได้ประสานกับคณะกรรมการศูนย์ให้ส่งครูประจำศูนย์
2 คน เข้าร่วมอบรมเชิงปฏิบัติการ เรื่องการใช้สื่อสร้างสรรค์เพื่อพัฒนากระบวนการคิดกับการ
พัฒนา และการใช้แบบฝึกทักษะการคิดสำหรับเด็กปฐมวัย โดยขอให้ตัวแทนคณะกรรมการศูนย์
และตัวแทนฝ่ายการศึกษาเข้าร่วมสังเกตการณ์ด้วย

6) ผลการดำเนินกิจกรรม

- (1) ครูประจำศูนย์ได้มีทักษะการจัดกิจกรรมและการใช้สื่อเพื่อพัฒนากระบวนการคิดของเด็กปฐมวัย
- (2) คณะกรรมการศูนย์และตัวแทนฝ่ายการศึกษาของอบต.บ้านแวงให้พัฒนาศักยภาพของตนเอง

6.3.8 กิจกรรม “วันเด็ก” ศูนย์พัฒนาเด็กบ้านท้าวบุญเรือง

1) วัตถุประสงค์

- (1) เพื่อให้เด็กได้สัมผัสนานและแสดงออก
- (2) เพื่อฝึกทักษะการจัดกิจกรรมและการนำเสนอผลงานของครู
- (3) เพื่อเปิดโอกาสให้ครู ผู้ปกครองและชุมชนร่วมกันจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาเด็ก
- (4) เพื่อสนองนโยบายของรัฐบาลในการจัดงานวันเด็กแห่งชาติ

2) ระยะเวลาดำเนินกิจกรรม

10 มกราคม 2547

3) สถานที่

ศูนย์พัฒนาเด็กบ้านท้าวบุญเรือง

4) ผู้เข้าร่วมกิจกรรม

- (1) ผู้ปกครองเด็ก
- (2) เด็กของศูนย์พัฒนาเด็ก
- (3) กรรมการศูนย์
- (4) ครูประจำศูนย์
- (5) นักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู สถาบันราชภัฏเชียงใหม่
- (6) ชาวบ้านท้าวบุญเรือง

5) วิธีการดำเนินกิจกรรม

- (1) คณะกรรมการศูนย์ ครูประจำชั้น ตัวแทนผู้ปกครองร่วมกันประชุมเพื่อหารือเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมงานวันเด็กของศูนย์ท้าวบุญเรืองและพิจารณาทางบประมาณ โดยเนพาะส่วนที่ควรจะได้รับจาก อบต. ที่ไม่เพียงพอ จึงควรจะได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานใดบ้าง

- (2) แต่งตั้งคณะกรรมการร่วมทั้งฝ่ายของศูนย์ ผู้ปกครอง ชุมชนเพื่อรับผิดชอบงานในแต่ละฝ่าย
- (3) ดำเนินการตามกิจกรรมที่กำหนดไว้

6) ผลการดำเนินกิจกรรม

- (1) เด็กในศูนย์ได้รับความสนุกสนานและกล้าแสดงออก
- (2) ครูผู้ปักธง คณะกรรมการศูนย์ได้ร่วมกันทำงาน แก็บปัญหาร่วมกัน
- (3) ครูประจำศูนย์ได้ฝึกทักษะการจัดและการนำเสนอผลงานด้วยตนเอง

6.3.9 กิจกรรมการอบรมเชิงปฏิบัติการ “เทคนิคการคัดกรองเด็กพิเศษ”

เนื่องด้วยการจัดการศึกษาในปัจจุบัน ได้มุ่งให้โอกาสเด็กทุกคน ได้เข้ารับการศึกษาอย่างทั่วถึงและเท่าเทียมกัน โดยเฉพาะเด็กพิเศษ ดังนั้นครูในทุกระดับจึงควรมีความรู้เกี่ยวกับเด็กพิเศษ ดังนั้นการที่ครูในระดับปฐมวัย จึงควรมีความรู้เกี่ยวกับเด็กพิเศษ ดังนั้นการที่ครูในระดับปฐมวัยมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการคัดกรองเด็กพิเศษ จะทำให้เกิดประสิทธิภาพในการพัฒนาเด็กยิ่งขึ้น คณะผู้วิจัยและกรรมการศูนย์จึงจัดให้มีการอบรมเชิงปฏิบัติการในครั้งนี้ โดยมีรายละเอียด ดังนี้

1) วัตถุประสงค์

- (1) เพื่อให้ครูประจำศูนย์และคณะกรรมการศูนย์ ได้มีความรู้ ความเข้าใจ ความสำคัญ โครงการจำเป็นในการจัดการศึกษาสำหรับเด็กพิเศษ
- (2) เพื่อให้ครูประจำศูนย์มีความรู้และเข้าใจเกี่ยวกับเทคนิคในการศึกษาเด็ก

2) ระยะเวลาดำเนินกิจกรรม

กุมภาพันธ์ 2547

3) สถานที่

ศูนย์การศึกษาพิเศษ สถาบันราชภัฏเชียงใหม่

4) ผู้เข้าร่วมกิจกรรม

- (1) ครูประจำศูนย์ 2 คน
- (2) คณะกรรมการศูนย์ 1 คน
- (3) ตัวแทนผู้ปักธง 1 คน
- (4) ผู้แทนฝ่ายการศึกษา อบต. บ้านแวง 1 คน

5) วิธีการดำเนินกิจกรรม

- (1) คณะผู้วิจัยประสานงานกับหัวหน้าศูนย์การศึกษาพิเศษ สถาบันราชภัฏเชียงใหม่ ขอความอนุเคราะห์วิทยากรให้การอบรมและเยี่ยมชมกิจกรรมของศูนย์การศึกษาพิเศษ

6) ผลการดำเนินกิจกรรม

- (1) ครูประจำศูนย์ มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมเด็กพิเศษ การเรียนร่วมชั้นและการคัดกรองเด็ก
- (2) คณะกรรมการศูนย์และตัวแทนฝ่ายการศึกษาอบต.บ้านแหวาน ได้พัฒนาศักยภาพตนเอง

6.3.10 กิจกรรมการศึกษาดูงาน “พัฒนาศักยภาพของคณะกรรมการศูนย์เด็กเล็ก”

ในช่วงระยะเดือนกรกฎาคมถึงเดือนกุมภาพันธ์ 2547 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านท้าวบุญเรืองกำลังอยู่ในระหว่างการเปลี่ยนแปลง กล่าวคือ ได้มีการเลือกคณะกรรมการศูนย์ชุดใหม่ เข้ามาดำเนินการ ดังนั้นคณะกรรมการผู้วิจัยจึงได้สอบถามถึงความต้องการของคณะกรรมการศูนย์ชุดใหม่ ทราบว่ามีความต้องการศึกษาดูงานเพื่อเรียนรู้และพัฒนาศักยภาพของตนเอง จึงได้จัดกิจกรรมนี้ขึ้น

1) วัตถุประสงค์

- (1) เพื่อพัฒนาศักยภาพของคณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
- (2) เพื่อร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับเครือข่ายการพัฒนาเด็ก

2) ระยะเวลาดำเนินกิจกรรม

16 กุมภาพันธ์ 2547

3) สถานที่

- (1) สถานรับเลี้ยงเด็กบ้านอินทรารา อ.แม่ริม จ.เชียงใหม่
- (2) ศูนย์วิทยบริการ สถาบันราชภัฏเชียงใหม่

4) ผู้เข้าร่วมกิจกรรม

- (1) นายกอบต.บ้านแหวาน 1 คน
- (2) อาจารย์ไพบูลย์โรงเรียนท้าวบุญเรือง 1 คน
- (3) คณะกรรมการศูนย์
- (4) คณะกรรมการศูนย์ 2 คน

5) วิธีการดำเนินกิจกรรม

(1) คณะกรรมการผู้วิจัยได้ติดต่อประสานกับแหล่งศึกษาดูงาน โดยพิจารณาสถานรับเลี้ยงเด็กที่มีขนาดใกล้เคียงกับศูนย์พัฒนาเด็กท้าวบุญเรือง แต่มีจุดเด่นที่สำคัญ คือผู้บริหารมีวิสัยทัศน์ด้านการบริหารจัดการศูนย์และงานพัฒนาเด็กที่ชัดเจน และประสานความสำเร็จในงานพัฒนาเด็ก และติดต่อวิทยากรจากสถาบันราชภัฏเชียงใหม่ มาสำรวจเกี่ยวกับเทคนิคการบริหารองค์กร เป็นอย่างดีให้แก่คณะกรรมการศูนย์

6) ผลการดำเนินกิจกรรม

- (1) คณะกรรมการศูนย์มีความรู้ ความเข้าใจในด้านการบริหารจัดการชัดเจนขึ้น
- (2) คณะกรรมการศูนย์ได้แนวคิดและประสบการณ์ในการบริหารจัดการศูนย์ตีกเล็ก และสามารถประยุกต์ใช้ในการพัฒนาศูนย์ได้

6.3.11 กิจกรรมการพัฒนาสภาพแวดล้อมเพื่อพัฒนาเด็ก “ศาลาแห่งภูมิปัญญาไทย”

เนื่องด้วยในการวิจัยระยะที่ 2 คณะกรรมการศูนย์ได้ร่วมไปศึกษาดูงานหลาย ๆ แห่ง ที่ได้นำแนวคิดมาปรับปรุงสภาพแวดล้อมของศูนย์เป็นระยะ ๆ อย่างต่อเนื่อง จนกระทั่งได้มีความคิดเห็นร่วมกันว่า น่าจะได้มีการจัดทำสถานที่สำหรับให้เด็กได้ใช้อ่านหนังสือ เล่น สื่อพื้นบ้าน เก็บสื่อพื้นบ้านให้เป็นระบบ จึงเกิดกิจกรรมโครงการพัฒนา “ศาลาแห่งภูมิปัญญาไทย” ขึ้น

1) วัตถุประสงค์

- (1) เพื่อพัฒนาสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมสำหรับเด็กปฐมวัย
- (2) เพื่อพัฒนาสถานที่ที่เหมาะสม สำหรับให้เด็กในศูนย์มาร่วมทำกิจกรรมสร้างสรรค์
- (3) เพื่อพัฒนาสถานที่จัดเก็บและจัดเสนอผลงานของเด็กให้เป็นระบบ

2) ระยะเวลาดำเนินกิจกรรม

มกราคม - กุมภาพันธ์ 2547

3) สถานที่

ศาลาอนุกประสงค์หน้าศูนย์พัฒนาเด็กทั่วบุญเรือง

4) ผู้เข้าร่วมกิจกรรม

- (1) คณะกรรมการศูนย์ 7 คน
- (2) คณะกรรมการศูนย์ 5 คน
- (3) ครูประจำศูนย์ 2 คน
- (4) ตัวแทนประชาชนหมู่บ้าน 4 คน
- (5) ตัวแทนผู้ปกครอง 3 คน

5) วิธีการดำเนินกิจกรรม

- (1) ทุกฝ่ายประชุมร่วมกันพิจารณาถึงความเป็นไปได้ ความคุ้มค่าและ การจัดสรรงบประมาณ และรูปแบบของศาลา จนกระทั่งได้ข้อสรุป จึงได้มอบให้คณะกรรมการศูนย์ฝ่ายอาคารสถานที่ไปดำเนินการ โดยชักชวนชาวบ้านและผู้ปกครองมาร่วมมือ

(2) เมื่อศาลาได้พัฒนาเสร็จแล้ว ครูประจำศูนย์ก็ได้ดำเนินการจัดนำผลงาน หนังสือ ของเล่นเด็กพื้นเมืองเข้ามาจัดเก็บ วางระเบียบ กติกาของการเข้าไปใช้ศาลาให้เด็กในศูนย์พัฒนา

6) ผลการดำเนินกิจกรรม

- (1) สภาพแวดล้อมของศูนย์ระยะ 2 ดีขึ้น
- (2) ศูนย์มีที่จัดเก็บของเล่นพื้นเมือง หนังสือที่เป็นระบบชัดเจนขึ้น
- (3) เด็กในศูนย์พัฒนาการเด็กท้าวบุญเรือง มีสถานที่เล่นที่เหมาะสมและได้เรียนรู้ระเบียบ กติกาในการเล่นที่เหมาะสม

6.3.12 กิจกรรมการสะท้อน “องค์ความรู้สู่ชุมชน”

เมื่อได้มีการวิจัย ได้ดำเนินงานสืบสุດ โครงการ คณะผู้วิจัย ได้ร่วมทบทวน องค์ความรู้ที่ได้รับกับชุมชน หมายการวิจัยที่ได้ตั้งไว้ รวมทั้งข้อสังเกตต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในชุมชน จึงได้ข้อสรุปว่าควรจะจัดกิจกรรมเสวนาร่วมกับชุมชนขึ้น เพื่อได้สะท้อนสิ่งต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นให้ชุมชนได้รับทราบและตรวจสอบ จึงทำให้เกิดกิจกรรมดังกล่าวนี้ขึ้น

1) วัตถุประสงค์

- (1) เพื่อสะท้อนองค์ความรู้ที่ได้รับจากการดำเนินการวิจัยให้แก่ชุมชน
- (2) เพื่อให้ชุมชนได้ร่วมกันตรวจสอบข้อมูลและองค์ความรู้ที่ได้รับก่อน การเขียนรายงานการวิจัยฉบับสมบูรณ์
- (3) เพื่อสะท้อนแนวคิด ความรู้ต่าง ๆ ให้แก่เครือข่ายเด็กเล็กในชุมชน อื่น ๆ

2) ระยะเวลาดำเนินกิจกรรม

23 พฤษภาคม 2547

3) สถานที่

ห้องประชุมองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านแวง อ.ทางดง จ.เชียงใหม่

4) ผู้เข้าร่วมกิจกรรม

(1) นายกองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านแวง 1 คน

(2) ปลัดอบต.บ้านแวง 1 คน

(3) สมาชิกอบต.บ้านแวง 12 คน

(4) ประธานศูนย์เด็กและครูประจำศูนย์เด็กทั้ง 4 ศูนย์

(5) ตัวแทนชุมชน 16 คน

(6) ตัวแทนเครือข่ายเด็ก 2 คน

(7) ผู้บริหารโรงเรียน 2 คน

5) วิธีการดำเนินกิจกรรม

(1) คณะกรรมการได้ประชุมวางแผนร่วมกันเกี่ยวกับประเด็น องค์ความรู้ที่จะนำเสนอต่อชุมชนในเวที สถานที่ที่จะจัด กลุ่มเป้าหมาย

(2) ที่ประชุมได้แบ่งงานความรับผิดชอบในแต่ละประเด็นของการเสนอ ดังนี้

นายสมบูรณ์ รอบรู้

สถานที่ประสานกลุ่มเป้าหมายและนำเสนอความสำคัญของปัญหา

นายอินทัน พันธุรักษ์

องค์ความรู้ด้านการบริหารจัดการศูนย์ฯ

นางกันต์ฤทธิ์ นาหวยราย

องค์ความรู้ด้านการพัฒนาหลักสูตร / การจัดนิทรรศการ

นางเยี่ยมลักษณ์ อุดาการ

องค์ความรู้การจัดกิจกรรมพัฒนาฝู่เรียนและภาพรวมการดำเนินการวิจัย

(3) ดำเนินการจัดเวทีตามที่ได้เตรียมงานและสรุปผลการจัดงานเวที สะท้อนองค์ความรู้สู่ชุมชน

6) ผลการดำเนินกิจกรรม

(1) ชุมชนได้รับองค์ความรู้ที่ได้จากการทำวิจัย

(2) ชุมชนได้ร่วมกันตรวจสอบองค์ความรู้ที่เกิดจากการวิจัย

(3) เครือข่ายพัฒนาเด็กได้รับความรู้ แนวคิดที่ได้จากการวิจัยและสามารถนำไปขยายผลการพัฒนาศูนย์เด็กเล็กต่อเนื่องต่อไป เช่น ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลหนองตอง อ.หางดง จ.เชียงใหม่

บทที่ 4

ผลการวิจัยและวิจารณ์

จากการดำเนินการวิจัย ตามกิจกรรมการวิจัยที่กำหนดไว้ คณะผู้วิจัยสามารถนำมาสู่ การประมวลผลการวิจัย เพื่อตอบโจทย์วิจัย คำダメการวิจัยและวัตถุประสงค์การวิจัยได้ดังนี้

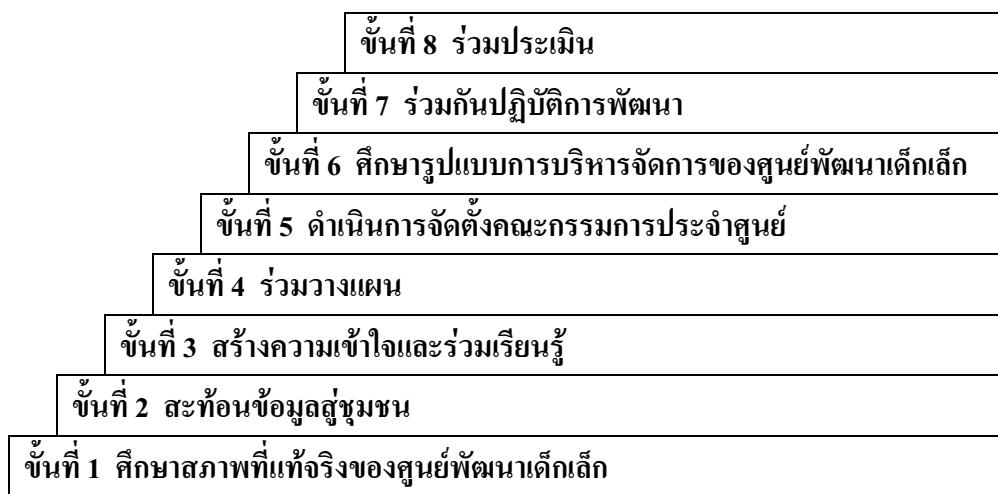
1. การพัฒนารูปแบบศูนย์พัฒนาเด็กเล็กด้วยภูมิปัญญาท้องถิ่น โดยองค์กรชุมชนตำบลบ้านแวง อำเภอทางดง จังหวัดเชียงใหม่
2. รูปแบบและการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กด้วยภูมิปัญญาท้องถิ่น โดยองค์กรชุมชนตำบลบ้านแวง อำเภอทางดง จังหวัดเชียงใหม่
3. การนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาประยุกต์ใช้ในการจัดกิจกรรมสำหรับเด็กของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตำบลบ้านแวง อำเภอทางดง จังหวัดเชียงใหม่

โดยแต่ละประเด็นขอนำเสนอผลที่เกิดขึ้นจากการวิจัยและข้อวิจารณ์ดังนี้

1. การพัฒนารูปแบบศูนย์พัฒนาเด็กเล็กด้วยภูมิปัญญาท้องถิ่น โดยองค์กรชุมชนตำบลบ้านแวง อำเภอทางดง จังหวัดเชียงใหม่

ผลจากการวิจัย พบร่วมกันรูปแบบของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กทั่วบ้านญี่เรือง เป็นรูปแบบของศูนย์เด็กปฐมวัยที่จัดตั้งขึ้นโดยชุมชน ที่มีจุดเน้นสำคัญ คือเป็นศูนย์พัฒนาเด็กที่มีการบริหารจัดการ โดยตัวแทนของประชาชนหมู่บ้าน ระบุเบียบต่าง ๆ ที่นำมาบริหารจัดการต้องมาจากคณะกรรมการของศูนย์ ที่มาจากการตัวแทนของประชาชน รวมทั้งบุประมาณหลักก็คือเป็นการระดมของคนในชุมชน ซึ่งรูปแบบดังกล่าวเป็นศูนย์เด็กปฐมวัย รูปแบบหนึ่งใน 3 รูปแบบของศูนย์เด็กปฐมวัยในประเทศไทย ดังที่เยาวพา เดชะคุปต์ (2542, 57) ได้กล่าวว่าศูนย์เด็กปฐมวัยที่มีอยู่ในประเทศไทยขณะนี้มีอยู่ 3 รูปแบบ และรูปแบบที่ 3 คือรูปแบบศูนย์เด็กปฐมวัยที่ชุมชนเป็นผู้จัดตั้ง โดยมี คณะบุคคลเป็นผู้ดูแลรับผิดชอบในรูปแบบของคณะกรรมการ แต่ละศูนย์จะมีระบบการบริหาร ไม่เหมือนกัน

สำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็กท้าวบุญเรือง ที่องค์กรชุมชนได้ร่วมกันพัฒนาขึ้น มีกระบวนการที่สำคัญอยู่ 8 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 ศึกษาสภาพที่แท้จริงของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในชุมชน กรณีของตำบลบ้านแวง อำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่ เดิมมีศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเดิมอยู่แล้ว 4 ศูนย์ ดังนั้นก่อนการพัฒนา จึงเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่งที่จะต้องทราบข้อมูล สภาพที่แท้จริงของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่เป็นอยู่ ดังนั้น คณะกรรมการบริหารส่วนตำบลและประชาชนหมู่บ้าน จึงร่วมกันค้นหาข้อมูลที่แท้จริง ในทุก ๆ ด้านของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่มีอยู่ในตำบล ซึ่งพบว่ามีสภาพปัจจุบันที่แตกต่างกัน ประเด็นที่สำคัญและที่มีทุกศูนย์ฯ คือผู้นำของชุมชนและผู้บริหารศูนย์ยังไม่ได้ทราบหนักและเข้าใจถึงความสำคัญของการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย ปัญหาความบัด噎งด้านการดำเนินงานของคณะกรรมการศูนย์กับผู้บริหาร โรงเรียน การบริหารงบประมาณของศูนย์ สภาพอาคารของศูนย์ฯ ไม่เหมาะสม สม สภาพแวดล้อมศูนย์ไม่เหมาะสม คุณวุฒิของครูประจำศูนย์ฯ ไม่เหมาะสม กล่าวคือบุคลากรส่วนใหญ่ไม่ได้จบการศึกษาปฐมวัย คุณวุฒิอยู่ในระดับปะทะ – มัธยมศึกษาตอนต้น เป็นต้น ซึ่งปัญหาดังกล่าวเนี้ยล้วนแต่จะทำให้เกิดอุปสรรคต่อการพัฒนาเด็กในเชิงคุณภาพทั้งสิ้น

ขั้นที่ 2 สะท้อนข้อมูลสู่ชุมชน การนำข้อมูลคืนกลับให้ชุมชนได้รับทราบ เป็นสิ่งที่จำเป็นอย่างยิ่ง ถือเป็นกลยุทธ์ที่สำคัญอย่างยิ่ง เพราะจะเป็นการสร้างความรู้สึกของการมีส่วนร่วมตั้งแต่ขั้นเริ่มต้น ดังนั้นหลังจากการศึกษาและสำรวจข้อมูลที่ชัดเจนแล้ว คณะผู้วิจัย นายกอบต. บ้านแวงรวมทั้งสมาชิกอบต.ประธานประชาม ได้ร่วมกันจัดเวทีเสวนาชาวบ้านขึ้น ในแต่ละชุมชน ได้รับทราบ ในเวทีนี้มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและมีข้อเสนอแนะต่าง ๆ เกี่ยวกับ

การพัฒนาศูนย์เด็กของชุมชน แต่ก็ยังมีประเด็นที่สำคัญอีกเรื่องหนึ่ง คือชาวบ้านบางส่วนก็ยังไม่เข้าใจว่าทำในชุมชนจะต้องเข้าไปยุ่งเกี่ยวด้วย ทั้งที่ศูนย์พัฒนาเด็กก็มีผู้ดูแลอยู่แล้ว

ข้อที่ 3 สร้างความเข้าใจและร่วมเรียนรู้ เมื่อชุมชนได้ร่วมรับทราบข้อมูลในทุกด้านของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่มีอยู่เดิมแล้ว การจะผลักดันหรือสร้างแนวร่วมไปสู่การพัฒนาในขั้นต่อไปนั้น ปัจจัยสำคัญประการหนึ่ง คือความรู้ ความเข้าใจและการตระหนักรถึงความสำคัญของการศึกษาของคนในชุมชน ซึ่งจากการจัดเวทีหารือครั้ง同胞ะผู้วิจัยและผู้นำชุมชน พบร่วมกันยังขาดความเข้าใจในบทบาทของชุมชนกับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ทั้งที่ได้กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญ และพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติอย่างชัดเจน ดังนั้น同胞ะผู้วิจัยและนายก อบต. จึงให้ประธานาธิบดีชุมชนหนุ่มสาวจัดเวทีชาวบ้านเกี่ยวกับการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย กับการมีส่วนร่วมของชุมชนนี้ ทำให้ชาวบ้านมีความเข้าใจในบทบาทของตัวเองและเห็นความสำคัญของการศึกษา รวมทั้งเข้าใจเรื่องการเข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษามากยิ่งขึ้น ในที่สุดชุมชนโดยประธานาธิบดีชุมชนหนุ่มสาว ก็ร่วมกันลงมติเห็นชอบที่จะให้พัฒนาศูนย์เด็กของชุมชนนี้ โดยเฉพาะในส่วนของหนุ่มสาวทั่วบุญเร่อง มีจุดเน้นให้มีการบริหารจัดการโดยชุมชน ในรูปของประธานาธิบดีชุมชนที่ได้รับงบประมาณหลักจากอบต.บ้านแห่งนี้ มาดำเนินการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กของชุมชน

ข้อที่ 4 ร่วมวางแผน เมื่อชุมชนมีมติให้ดำเนินการพัฒนาศูนย์เด็กเล็กของชุมชนแล้ว ประธานาธิบดีชุมชนหนุ่มสาวก็ร่วมกันวางแผนปรึกษาหารือเกี่ยวกับเงินทุนและรูปแบบการบริหารจัดการในส่วนขององค์กรบริหารส่วนตำบลบ้านแห่งนี้ ได้ประชุมร่วมกันจัดทำแผนงบประมาณของตำบล โดยที่ประชุมมีมติให้บรรจุแผนการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยขึ้นมารองรับ เพื่อการจัดสรรงบประมาณประจำปี 2546 มาสนับสนุนการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่เป็นรูปธรรม

ข้อที่ 5 ดำเนินการคัดเลือกคณะกรรมการประจำศูนย์ ชุมชนโดยประธานาธิบดีชุมชนหนุ่มสาวได้เชิญประธานในหนุ่มสาวเข้าร่วมประชุมดำเนินการคัดเลือกบุคคล แล้วนำรายชื่อที่ได้คัดเลือกเสนอให้องค์กรบริหารส่วนตำบลบ้านแห่งนั้นแต่ตั้งเป็นคณะกรรมการของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก คณะกรรมการเมื่อได้รับการแต่งตั้งแล้วร่วมกันคัดเลือกประธาน กรรมการแต่ละฝ่ายและวางแผนร่วมกันดำเนินการพัฒนาศูนย์ต่อไป

ขั้นที่ 6 ศึกษารูปแบบของศูนย์และการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จากการดำเนินการอย่างต่อเนื่องตั้งแต่ขั้นที่ 1 – 5 นั้น คณะกรรมการเพียงแต่ได้ข้อมูลในภาพรวม กล่าวคือได้ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพปัญหาก่อนการพัฒนาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก แหล่งของบประมาณหลัก รูปแบบการบริหารจัดการของศูนย์ว่าเป็นเรื่องของชุมชน แต่สิ่งที่ยังไม่ทราบคือ “วิธีการที่จะพัฒนา” ดังนั้นในขั้นที่ 6 คณะกรรมการของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจึงได้ดำเนินการจัดเวทีประชาคม เมื่อวิเคราะห์ศักยภาพของชุมชนทั่วบุญเรืองและศักยภาพของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในเชิงลึกอีกรึ ทำให้ได้ทราบศักยภาพที่แท้จริงในชุมชนและศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ข้อมูลส่วนนี้นับว่าเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการดำเนินการในขั้นที่ 7 กล่าวคือทำให้คณะกรรมการชุมชนและชุดด้อย อันจะนำมาใช้ในการสนับสนุนงานการพัฒนา เช่น ปัจจัยที่เด่น ได้แก่ เป็นชุมชนที่มีพลังความสามัคคี มีทุนต่าง ๆ ในชุมชนมาก มีบุคลากรที่มีความรู้ด้านการศึกษา มีทุนด้านภูมิปัญญามาก กลุ่มผู้สูงอายุมีความเข้มแข็งมาก ปัจจัยที่เป็นข้อด้อย ได้แก่ การบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กยังไม่เป็นระบบ ตรวจสอบไม่ได้ คุณภาพงานด้านวิชาการ การพัฒนาเด็กอยู่ในเกณฑ์ต่ำ บุคลากรประจำศูนย์ยังไม่มีคุณภาพเป็นต้น

จากข้อมูลเหล่านี้ คณะกรรมการศูนย์จึงได้นำมาร่วมกันวางแผนและเขียนแผนปฏิบัติการในการพัฒนา (รายละเอียดในบทที่ 3)

ขั้นที่ 7 ร่วมกันปฏิบัติการพัฒนา การปฏิบัติการในขั้นนี้ คณะกรรมการวิจัยและคณะกรรมการประจำศูนย์ รวมทั้งผู้มีส่วนเกี่ยวข้องได้มีการประชุมร่วมกัน เพื่อวิพากษ์แผนปฏิบัติการที่ได้ร่วมกันเขียนขึ้น หลังจากได้รับความเห็นชอบแล้ว ก็เริ่มปฏิบัติการพัฒนาไปตามลำดับ ซึ่งในขั้นที่ 7 มีจุดเน้นของการพัฒนา 2 ประเด็นที่สำคัญ คือการบริหารจัดการกับงานวิชาการ สำหรับการบริหารจัดการ คณะกรรมการได้พัฒnarooแบบการบริหารงานโดยกำหนดโครงสร้างของการบริหารงานศูนย์ บทบาทหน้าที่ของบุคลากร งานต่าง ๆ ภายในศูนย์ โดยมีการร่วมเป็นระเบียบข้อปฏิบัติข้อกำหนดที่เป็นลายลักษณ์อักษร เป็นต้น ในส่วนของงานวิชาการ คณะกรรมการวิจัยร่วมกับคณะกรรมการศูนย์ ครุประจำศูนย์และตัวแทนผู้ปกครองร่วมกันจัดทำหลักสูตรที่บูรณาการภูมิปัญญาท่องถิ่นของชุมชนศูนย์พัฒนาเด็กเล็กทั่วบุญเรืองและนำไปทดลองใช้ และร่วมกันประเมินงานในทุก ๆ ด้านร่วมกันอย่างต่อเนื่อง